

Recomandarea nr. 10 adresată persoanelor cu privire la gazul radon din spațiile interioare locuite

Informați-vă cu privire la nivelurile de radon din zona dumneavoastră consultând o hartă locală a radonului. Apelați la profesioniști pentru a măsura nivelurile din locuința dumneavoastră și, dacă este necesar, pentru a le reduce.

Rezumatul aspectelor esențiale

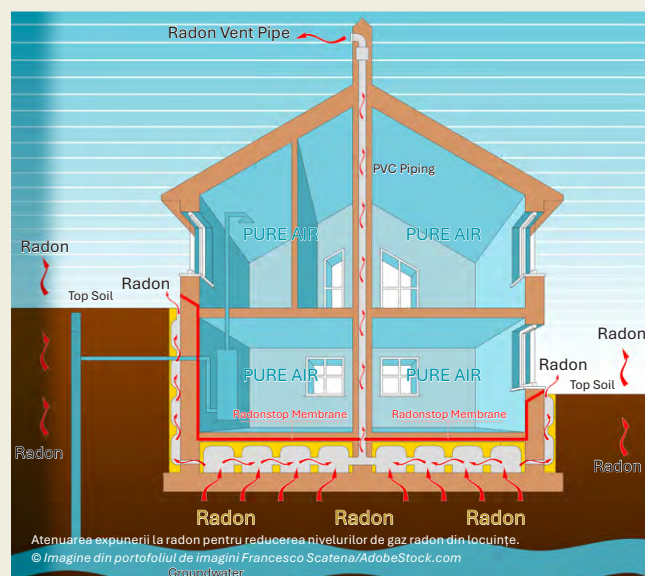
- Radonul este un gaz radioactiv rezultat din degradarea uraniului în sol, roci și apă. Când este inhalat, radonul și produsele sale de degradare se pot acumula în plămâni, unde eliberează radiații care pot deteriora celulele pulmonare și pot conduce la un risc crescut de apariție a cancerului pulmonar.
- La nivel mondial, expunerea la radon este a doua cauză principală a cancerului pulmonar, fiind responsabilă pentru aproximativ 19 000 de decese cauzate de cancerul pulmonar în Europa în fiecare an.
- Pentru a reduce riscul de cancer pulmonar în urma expunerii la radon, consultați o hartă locală a radonului și testați-vă locuința apelând la un profesionist în domeniu. Dacă testul indică niveluri mari de radon, apelați la un profesionist pentru a le reduce.

Radonul și cancerul

Radonul este un gaz radioactiv produs prin degradarea uraniului în sol, rocă și apă. Este incolor și inodor, astfel că poate fi detectat numai cu ajutorul unor echipamente specializate.

Niveluri mari de radon pot exista în spațiile locuibile. În Europa, expunerea la radon este o preocupare semnificativă pentru sănătatea publică, fiind responsabilă pentru aproximativ 12 % din cazurile de cancer pulmonar anuale și pentru aproximativ 19 000 de decese cauzate de cancerul pulmonar în fiecare an. Prevalența radonului variază semnificativ pe teritoriul Uniunii Europene (UE), anumite regiuni având niveluri mai mari din cauza factorilor geologici.

Expunerea pe termen lung la radon este asociată în principal cu cancerul pulmonar, deoarece particulele de radon inhalate pot deteriora țesutul pulmonar. Deși riscul este în special mai mare pentru persoanele care fumează, persoanele care nu au fumat niciodată sunt, de asemenea, expuse riscului. Acest aspect face ca radonul să fie un factor esențial legat de prevenirea cancerului pentru întreaga populație.

Acțiuni pentru a vă reduce riscul de cancer

Testați nivelul de radon din locuința dumneavoastră. Radonul este incolor și inodor, așadar este imposibil de detectat fără o testare adecvată.

- Consultați o hartă locală a radonului și apelați la un profesionist în domeniu pentru a vă testa locuința. Testarea este recomandată pentru toate locuințele, în special pentru cele din zonele cu risc mare.

Atenuați expunerea la niveluri mari de radon. Organizația Mondială a Sănătății recomandă ca nivelurile de radon să nu depășească 100 Bq/m³ (becquerel pe metru cub). Dacă nivelul maxim recomandat de radon este diferit în țara dumneavoastră, acesta nu ar trebui să depășească 300 Bq/m³, astfel cum se prevede în legislația UE. În situația în care nivelurile de radon depășesc această valoare, trebuie să le reduceți pentru a vă proteja sănătatea.

- În cazul în care testele indică niveluri mari de radon, angajați un profesionist în domeniu pentru a le reduce. Acest aspect poate implica îmbunătățirea ventilării, etanșarea crăpăturilor din pardoseală și pereți sau instalarea unui sistem de atenuare a expunerii la radon.

Nu fumați și evitați fumul de tutun secundar. Fumatul crește semnificativ riscul de cancer pulmonar, în special atunci când este combinat cu expunerea la radon.

- În cazul în care fumați, solicitați sprijin pentru a renunța la fumat. Evitați expunerea la fumul de tutun secundar pentru a vă reduce și mai mult riscul de cancer.

Mentineți o calitate bună a aerului din spațiile locuite. O bună ventilație poate contribui la reducerea nivelurilor de radon și la îmbunătățirea calității generale a aerului.

- Deschideți ferestrele atunci când condițiile meteorologice și calitatea aerului exterior permit acest lucru și asigurați un flux adecvat de aer în locuința dumneavoastră.

Educați-vă și educați-i și pe ceilalți. Înțelegerea problemei pe care o reprezintă expunerea la radon și a riscurilor aferente vă permite să acționați.

- Faceți schimb de informații cu familia și cu prietenii cu privire la testarea nivelului de radon și la atenuarea expunerii la acesta. Încurajați-i să își testeze locuințele.

Beneficii conexe pentru prevenirea bolilor netransmisibile (BNT) cu factori de risc similari și oportunități de promovare a sănătății

Reducerea expunerii la radon nu numai că reduce riscul de cancer pulmonar, dar aduce, în plus, beneficii pentru starea de sănătate generală. Îmbunătățirea calității aerului interior pentru a reduce nivelurile de radon poate atenua problemele respiratorii, cum ar fi astmul. Abordarea problemei radonului completează eforturile de stopare a fumatului, deoarece atât fumatul, cât și nivelurile mari de radon sporesc incidența cancerului pulmonar. Traiul într-un mediu sănătos, cu niveluri mici de radon, poate avea un impact pozitiv asupra bunăstării mintale. Încurajarea testării nivelului de radon și alegerea unui stil de viață sănătos promovează o cultură a prevenției, reducându-se astfel incidența mai multor BNT. Integrarea reducerii riscului generat de radon în strategiile de sănătate publică îmbunătățește rezultatele generale privind starea de sănătate.

Mituri versus fapte

MIT: Expunerea la radon nu are un risc semnificativ pentru sănătate.

FACT: Radonul este responsabil pentru aproximativ 19 000 de decese cauzate de cancer pulmonar în Europa în fiecare an.

MIT: Numai locuințele mai vechi au un risc mare de prezență a radonului.

FACT: Locuințele mai noi pot avea, de asemenea, niveluri mari de radon, deoarece nivelurile de radon depind de geologia solului de sub clădiri.

MIT: Testarea nivelului de radon este costisitoare și complicată.

FACT: Testarea nivelului de radon este simplă și accesibilă ca preț în majoritatea țărilor. Testarea este esențială pentru identificarea și abordarea expunerii la radon.

MIT: Nu este posibilă reducerea nivelului de radon odată ce s-a realizat construcția unei case.

FACT: Eliminarea gazului din sol de sub fundațiile caselor reduce nivelul de radon din spațiile locuite.

Grupuri-țintă specifice

Familiiile cu venituri mici: ele trăiesc adesea în proprietăți închiriate, unde testarea nivelului de radon și atenuarea expunerii la acesta sunt neglijate din cauza constrângerilor financiare.

Chiriași: persoanele care locuiesc în clădiri cu mai multe unități locative sau în subsoluri se pot confrunta cu riscuri mai mari și pot avea un control mai redus asupra mediului lor.

Copiii: copiii din centrele de îngrijire de zi sau din școlile situate în zone predispuse la prezența radonului sunt deosebit de vulnerabili.

Rezidenții în vârstă: adulții în vârstă care trăiesc în unități de îngrijire pe termen lung pot suferi o expunere prelungită la radon.

Grupuri profesionale: lucrătorii din industria extractivă, peșterile turistice și instalațiile de tratare a apei se pot confrunta cu riscuri mai mari de expunere la radon.

Variabilitatea geografică: anumite regiuni, în special cele cu un conținut mare de uraniu natural în sol, pot avea niveluri ridicate de radon, ceea ce impune necesitatea unor intervenții specifice.

Aflați mai multe despre politicile care contribuie la reducerea riscului de expunere la radon

Politicile eficace în sprijinul atenuării expunerii la radon joacă un rol semnificativ în reducerea riscului de cancer și în îmbunătățirea stării de sănătate generale. Iată câteva exemple:

- **Programe naționale de testare a nivelului de radon:** kiturile de testare a nivelului de radon subvenționate sau gratuite ajută mai multe persoane să identifice și să abordeze nivelurile mari de radon.
- **Coduri în domeniul construcțiilor care prevăd rezistența la radon:** codurile din domeniul construcțiilor impun tehnici de construcție care prevăd rezistența la radon pentru a reduce nivelurile de radon și costurile atenuării expunerii la radon.
- **Campanii de sensibilizare a publicului:** prin intermediul campaniilor educaționale, publicul poate fi informat cu privire la riscurile generate de expunerea la radon și la importanța testării nivelului de radon și a atenuării expunerii la acesta.
- **Intervenții specifice pentru zonele cu risc mare:** eforturile depuse, de pildă subvenționarea sistemelor de testare a nivelului de radon și de atenuare a expunerii la acesta, se pot axa pe regiunile cu niveluri mari de radon pentru a proteja persoanele expuse unui risc mai mare. Astfel de acțiuni promovează echitatea.
- **Integrarea cu programele de renunțare la fumat:** educația cu privire la radon se poate combina cu inițiativele de renunțare la fumat pentru a aborda riscurile combinate de cancer pulmonar cauzat de expunerea la radon și de fumul de tutun.

Referințe

Directiva 2013/59/Euratom a Consiliului din 5 decembrie 2013 de stabilire a normelor de securitate de bază privind protecția împotriva pericolelor prezentate de expunerea la radiațiile ionizante

Recomandarea 90/143/Euratom a Comisiei din 21 februarie 1990 privind protecția populației împotriva expunerii la radon în locuințe

Darby et al. (2005). BMJ. 330(7485):223. PMID: 15613366

Elio et al. (2019). „Natural Hazards and Earth System Sciences”. 19(11): 2451-2464. DOI: 10.5194/nhess-19-2451-2019

Elio et al. (2018). Environ Int. 114:69-76. PMID: 29486412

Agencia Internațională pentru Cercetare în Domeniul Cancerului. (2012). „Radiation” (Radițiile). IARC Monographs (Monografiile IARC), volumul 100D

Khan et al. (2019). Heliyon. 5(5):e01737. PMID: 31193708

Grupul de cercetători colaboratori care a realizat analiza privind factorii de risc din cadrul studiului din 2019 privind povara globală a bolilor. (2020). Lancet, 396(10258):1223-1249. PMID: 33069327

Organizația Mondială a Sănătății. (2023). „Radon and Health” (Radonul și sănătatea). Disponibilitate la adresa: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/radon-and-health>

Această fișă informativă a fost elaborată de Grupul de lucru nr. 2 privind factorii determinanți legați de mediu și profesionali, cu sprijinul Grupului de lucru nr. 5 privind comunicarea și educația pentru sănătate și al secretariatului proiectului privind Codul european împotriva cancerului – ediția a 5-a.

Octombrie 2025

Lucrarea intitulată *European Code Against Cancer, 5th edition: 14 ways you can help prevent cancer* a fost publicată în 2025 de Agenția Internațională pentru Cercetare în Domeniul Cancerului (IARC), care păstrează drepturile de autor asupra lucrării originale în limba engleză ([Understand ECAC5 | Fact Sheets and Policy Briefs](#)). Autorizația de a traduce o ediție în limba română a fost acordată Uniunii Europene de către titularul drepturilor de autor, care este singurul responsabil pentru traducere.

© Uniunea Europeană, 2026

Pentru orice utilizare sau reproducere a unor elemente care nu sunt proprietatea Uniunii Europene, poate fi necesară solicitarea permisiunii direct de la titularii drepturilor respective.

PDF ISBN 978-92-68-35983-9 doi:10.2875/0405984 EW-01-25-136-RO-N